

Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering 2023

Tandheelkundige ketens

1 Inleiding

Najaar 2023 is via het Onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP) een steekproef van tandartsen bevraagd over hun werksituatie.¹ Het betrof naast een groep van praktijkhoudende tandartsen een groep van niet-praktijkhoudende tandartsen. Laatstgenoemde tandartsen kunnen dus werkzaam zijn in een praktijk die onderdeel is van een tandheelkundige keten, die in de afgelopen jaren onmiskenbaar in opkomst zijn geweest. Deze tandartsketens zijn veelal in handen van nationale maar ook van internationale investeerders, die bestaande tandartspraktijken kopen en 'bundelen' tot een groter geheel. In deze schets wordt op basis van de verzamelde gegevens van de niet-praktijkhouders een beeld geschetst van het al of niet werkzaam zijn in een 'ketenpraktijk' en de ontwikkeling daarvan in de afgelopen jaren. Verder wordt ingezoomd op enkele kenmerken van de praktijken waarin deze tandartsen werkzaam zijn.

2 Ontwikkeling

Zoals figuur 1 laat zien, was in 2023 ruim een derde (36%) van de niet-praktijkhoudende tandartsen (hier verder aangeduid als 'tandartsmedewerkers') naar eigen zeggen werkzaam in een praktijk die onderdeel was van een keten.² De overige 64% was actief in een 'onafhankelijke' praktijk. Er lijkt in de afgelopen jaren sprake te zijn van een stijgende trend, in de zin dat geleidelijk méér niet-praktijkhouders werkzaam zijn in een ketenpraktijk. In 2014 was dit namelijk nog 13%.

Figuur 1 Behoren tot een keten van de praktijk waarin tandartsmedewerkers werkzaam waren, in de periode 2014 tot en met 2023

1 Zie het kader op pagina 3 voor meer informatie over de uitvoering van het onderzoek Tandheelkundige Praktijkvoering (OTP).
 2 In het onderzoek is gevraagd of men werkzaam was in een keten of in een praktijk die deel uitmaakt van een groep van samenwerkende praktijken, hoewel deze laatste vorm feitelijk geen keten is.

3 Kenmerken van 'ketenpraktijken'

Tabel 1 toont enkele kenmerken van de praktijken waarin de tandartsmedewerkers werkzaam zijn. Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar het al dan niet aangesloten zijn van deze praktijk bij een keten.

Uit de gegevens blijkt dat de ketenpraktijken in vergelijking met 'onafhankelijke' praktijken over het geheel genomen wat groter zijn. Zo zijn er gemiddeld meer tandartsen actief voor meer uren per week en worden er meer uren gemaakt door tandartsassistenten. Overigens zijn ook de 'onafhankelijke praktijken' in dit overzicht, dat wil zeggen de praktijken die niet zijn aangesloten bij een keten of groep, relatief wat groter dan gemiddeld, omdat daarin in dit geval immers naast een of meer praktijkhoudende tandartsen (eigenaars) ook een of meer tandartsmedewerkers actief zijn (namelijk degenen die in het onderzoek waren betrokken).

<i>Tabel 1 Kenmerken van tandartspraktijken met tandartsmedewerkers, naar al dan niet zijn aangesloten bij een keten of groep van samenwerkende praktijken in 2023</i>				
		<i>aangesloten bij een keten</i>	<i>niet aangesloten bij een keten</i>	<i>totaal</i>
aantal tandartsen	*	6,2	4,4	5,0
aantal uren tandartsen per week	*	125,7	103,6	110,6
aantal uren tandartsassistenten per week	*	204,5	114,2	141,7
aantal uren preventieassistenten per week		82,5	41,5	54,1
aantal uren mondhygiënisten per week		86,0	29,7	47,3
aantal behandelstoelen		6,5	4,7	5,3
oppervlakte praktijk	*	242	195	164
aanwezigheid OPG-röntgenapparatuur		93%	75%	81%
aanwezigheid apparatuur voor digitale afdrukken		67%	60%	63%
aanwezigheid microscoop voor behandeling		66%	48%	54%
aanwezigheid 3D röntgenapparatuur (CBCT)		23%	15%	18%
aanwezigheid CAD-CAM-apparatuur (CEREC)		15%	15%	15%
aanwezigheid 3D-printer		11%	12%	12%
n		39 - 61	83 - 110	123 - 171
* verschillen zijn statistisch significant ($p < 0,05$)				

Onderzoek Tandheekundige Praktijkvoering 2023

Binnen het KNMT-project Peilstations wordt via het Onderzoek Tandheekundige Praktijkvoering (OTP) sinds 1995 periodiek geïnventariseerd op welke wijzen tandartsen in Nederland hun beroep uitoefenen. Aanvankelijk lag de focus alleen op tandartsen met een eigen praktijk, maar vanaf 2014 zijn ook tandartsen zonder eigen praktijk in het OTP betrokken. Dit doet meer recht aan de toenemende differentiatie in praktijkvormen.

Voor deelname aan de eenendertigste editie van het OTP is in het najaar van 2023 een steekproef van 1.479 tandartsen benaderd. Uiteindelijk hebben 457 van hen hieraan gevolg gegeven, door het beantwoorden van vragenlijst (op papier of elektronisch). De 'overall-respons' was daarmee 31%. De gepresenteerde gegevens betreffen werkzame tandartsen: 213 praktijkhouders en 203 tandartsmedewerkers.

In de onderzoeksgroep zijn de leden van de KNMT enigszins oververtegenwoordigd. De gevolgen van deze oververtegenwoordiging mogen worden ingeschat als klein, omdat de groep niet-leden op het gebied van enkele algemene praktijkkenmerken niet significant afwijkt van de groep leden. Voor het overige zijn de verschillen tussen de steekproef en de rest van de populatie niet noemenswaardig groot, waardoor de ondergroepsgroep mag worden beschouwd als een redelijk representatieve afspiegeling van de populatie tandartsen van 67 jaar en jonger met een bekend woon- en/of werkadres in Nederland. Wel zijn er voor wat betreft de praktijkhouders aanwijzingen dat tandartsen met een solopraktijk wellicht oververtegenwoordigd zijn in het onderzoek.

Boer JCL den, Bruers JJM. Onderzoek Tandheekundige Praktijkvoering: Praktijksituatie en werkdruk van niet-praktijkhoudende tandartsen in 2023. Utrecht, KNMT, 2023.

© 2024 KNMT

Alle rechten voorbehouden. Alle auteursrechten ten aanzien van dit document berusten bij de KNMT.

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet gestelde uitzonderingen, mag niets uit dit document worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de KNMT.

Hoewel aan de totstandkoming van dit document de uiterste zorg is besteed, kan de KNMT niet instaan voor eventuele (druk)fouten en onvolledigheden en aanvaardt de KNMT deswege geen aansprakelijkheid.